

TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS VUODESTA 2018

Posti- ja käyntiosoite
Laskutusosoite

Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä
Leväsentie 3, 70700 Kuopio
PL 3026, 70090 Kuhilas

Asiakaspalvelu 017 2260 101
Faksi 017 2260 123
Y-tunnus 2389832-7

www.servica.fi
etunimi.sukunimi@servica.fi

1. Tehtävät ja kokoonpano

Tarkastustoimen tehtävänä on turvata hallinnon ja talouden laillisuus ja julkinen luotettavuus sekä edistää toiminnan tuloksellisuutta. Tarkastustoimeen kuuluvat ulkoinen tarkastus ja sisäinen tarkastus. Ulkoisella tarkastuksella tarkoitetaan kuntalain 123 §:n mukaista tilintarkastusta ja tarkastuslautakunnan suorittamaa arviointia. Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty mm. kuntalaissa ja hallintosäännössä. Lautakunnan kokoonpanosta on määrätty perussopimuksen 22 §:n 1 momentissa. Lautakunnan kokouksissa tilintarkastajalla on läsnäolo ja puheoikeus. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on velvollisuus olla läsnä lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä. Johtokunta ei voi määrätä edustajaansa lautakunnan kokouksiin. Kokousmenettelyssä noudatetaan hallintosäännön määräyksiä. Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimii puheenjohtaja, tai hänen estyneenä ollessaan tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja.

Tarkastuslautakunta kokoontui 8 kertaa toimintavuoden aikana. Tarkastuslautakunta on toiminnassaan toteuttanut laatimaansa arviointisuunnitelmaa.

Lautakunnan tehtävät sen lisäksi, mitä kuntalain 121 ja 125 §:ssä säädetään ja mitä perussopimuksen 22 §:n 2 momentissa on määrätty, lautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
2. huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset yhtymäkokouksen tiedoksi. Tarkastuslautakunta on pyytänyt ja käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset. Ilmoitukset julkaistaan Servican internetsivuilla ja tietoja päivitetään tarpeen mukaan.

Vuoden 2018 tarkastuslautakunnan kokoonpano:

Varsinainen jäsen:

Veijo Martikainen, puheenjohtaja
Minna Reijonen, varapuheenjohtaja
Iris Asikainen
Markku Korhonen

Varajäsen:

Heikki Korppi
Erkki Virtanen
Johanna Marttinen
Miika Puustinen 15.10.2018 asti
Kari Pohjola 16.10.2018 alkaen

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimi puheenjohtaja. Sihteerinä toimi johdon assistentti Kirsi Happonen.

Tarkastuslautakunta on saanut johtokunnalta ja yhtymähallinnolta toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen. Tarkastuslautakunta käsitteli 12.3.2019 kokouksessaan vuoden 2018 tilintarkastuskertomuksen.

Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymän (jäljempänä Servica) tarkastuslautakunta esittää arvionsa tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista sekä asianomaisten niistä antamista selityksistä ja johtokunnan lausunnoista.

Lautakunta esittää jäsenten valtuustoille ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

2. Sisäinen ja ulkoinen valvonta

Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja hallintosäännön 4. luvun 25-27 §:ien mukaisesti.

Tilintarkastusyhteisönä oli vuonna 2018 KPMG Julkishallinnon palvelut Oy ja vastuullisena tilintarkastajana toimi JHT, KHT Milja Riikka Leino.

Tilintarkastusta on tehty lautakunnalle 11.9.2018 esitellyn suunnitelman mukaisesti ja tilintarkastaja on raportoinut lautakunnalle 19.12.2018 ja 12.3.2019 kokouksissa.

Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa johtokunta hallintosäännön 1. luvun 15 §:n mukaisesti. Johtokunta on käsitellyt 18.1.2018 riskien hallintasuunnitelman sekä sisäisen valvonnan suunnitelman vuodelle 2018 ja käsitellyt vuoden 2018 sisäisen valvonnan toteuman 25.2.2018.

3. Talousarvion tavoitteiden asettaminen ja sitovuus

Yhtymäkokous on kokouksessaan 6.4.2017 asettanut seuraavat keskeiset tavoitteet:

- Yhtiön toiminnan käynnistyminen suunnitellusti
- häiriötön siirtymä liikelaitoskuntayhtymästä yhtiöksi
- Tuotetaan palvelut palvelukuvausten mukaisesti
- asiakastytyväisyys paranee vuodesta 2017 (vuonna 2016 3,98)
- Henkilöstön sairaus- ja tapaturmapoissaolot vähenevät
- 2 pvä/hlö pienempi kuin vuonna 2017 (vuonna 2016, 24,7 kalenteripäivää / henkilö)
- Palveluiden määrä sopeutuu asiakasvolyymeihin
- henkilöstökustannukset/liikevaihtoon 51,5 % (vuonna 2016, 51,7%)
- Laatukäytäntöjen kehittäminen
- sopimuslaadun toteutuminen ja palvelujen laatupoikkeamien väheneminen

Vuoden 2018 taloudellisina tavoitteina esitetään:

- 0,5 M€ kuluihin kohdistuva säästöohjelma (henkilöstökulut ja muut toimintamenot)
- Uutta liikevaihtoa omistajilta 0,8 M€
- Toimintakate vähintään 7 % liikevaihdosta

Tytäryhteisöille asetetut tavoitteet vuodelle 2018, Kuopion kaupungin talousarvio 2018

Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä (Servica)

Tehtävä: Tukipalvelujen tuottaminen Kuopion kaupungille ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle
Kaupungin omistus: 51,53 %

Mittari	Tavoite 2018	Toteuma 31.12.
Asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyys paranee 0,2 % vuodesta 2017.	Tilaaja-asiakkaiden asiakastytyväisyys vuonna 2018 on 3,6 (vuonna 2017 tulos oli 3,5).
Sairaus- ja tapaturmapoissaolo-%	2 poissaolopäivää / hlö pienempi kuin vuonna 2017.	Sairauspoissaolot vähentyneet 3 kalenteripäivää/hlö edelliseen vuoteen verrattuna.
Liikevaihto / henkilöstökustannukset	Henkilöstökustannukset (sis. vuokratyövoiman) suhteessa liikevaihtoon enintään 51,5 % (toteuma 9/2017 oli 51,5 %).	Henkilöstömenot suhteessa liikevaihtoon ovat 50,4 % (51,3% vuonna 2017).
Mittari	Tavoite 2018	Toteuma 31.12.
Sopimuslaadun toteutuminen	Palvelujen laatupoikkeamien väheneminen.	Tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyys palvelun sopimuksen mukaisuuteen oli 3,6, joka on sama kuin vuonna 2017.
Päätyvien sopimusten tilalle uudet allekirjoitetut puite- ja palvelusopimukset	Puitesopimukset vuosille 2019-2023 neuvotellaan keväällä 2018 ja palvelusopimukset syksyllä 2018.	Uudet puite- ja palvelusopimukset neuvoteltu ja sovittu vuosille 2019-2023.
Toimintakate-%	Toimintakate on vähintään 7 % liikevaihdosta. (oikaistu toteuma 9/2017 oli 7,0 %).	Toimintakate vuonna 2018 oli tavoitteen mukainen eli 7%
Liikevaihto per tehty työpanos (HTV3 = tunnusluku, jossa kokonaistyöajasta on vähennetty kaikki poissaolot, sairaudet, lomat koulutuspäivät, työlomat, vuorotteluvapaat yms.)	Liikevaihto per tehty työpanos 99 000 € (parannusta vuodesta 2017 noin 1,5 %).	Liikevaihto per tehty työpanos on 94.312 €, joka oli 4 % parempi kuin vuoden 2017 toteutuma.
Liikevaihdon kasvu omistajille (lisäpalvelut)	Uutta liikevaihtoa omistajille, tavoite 800 000 €.	Uutta liikevaihtoa omistajille 2,4 M€. (mm keskusvarasto-ostot)

4. Edellisen vuoden arviointi, tilintarkastuskertomuksen käsittely, arviointikertomuksen lausunnot ja toimenpiteet

Yhtymäkokous 6.4.2018 antoi tarkastuslautakunnan vuoden 2017 arviointikertomuksessa antamat suositukset esityksinä johtokunnalle valmisteltavaksi ja esiteltäväksi seuraavaan yhtymäkokoukseen. Johtokunta käsitteli suositukset 25.10.2018.

1. Servican johto määrittelee palveluiden omakustannehinnan vuoden 2018 aikana, jotta perussopimuksen § 16 täyttyy.

Johtokunnan vastaus:

Servican perussopimuksen 16 § 1. kohdassa määritellään, että palvelujen hinnoittelu perustuu kustannusvastaavuuteen. Palvelujen hinnoittelussa on otettava huomioon kustannusrakenteiden muutokset. Omistajille myytävät palvelut tuotetaan omakustannushintaan, joka sisältää myös toiminnan kehittämisen.

Servican palvelutuotantoa on kehitetty ja toiminnan kustannusvastaavuutta tarkistettu vuonna 2018. Liikelaitoskuntayhtymän eri toimintojen kustannusvastaavuutta seurataan vastuualueittain. Vuodelle 2018 välinehuollon hintoja alennettiin 10% ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille tuotettavia laitoshuollon hintoja nostettiin 3,2%. Tällä toimenpiteellä saadaan eri palvelujen hintoja lähemmäksi kustannusvastaavuutta. Vuosittaiset hinnanmuutokset ja vaikutukset omistajien myyntiin tarkistellaan omistajien kanssa. Hinnanmuutokset hyväksyvät omistajat.

Lisäksi käytössä olevalla Opiferus toimintalaskentajärjestelmällä on valmistumassa sekä Ison Bertan että välinehuoltokeskuksen toimintolaskenta. Toimintolaskennan avulla tarkistellaan yksittäisten tuoteryhmien hinnoittelua. Toimintolaskennan tuloksena syntyvät hintamuutosesitykset käsitellään omistajien kanssa yhteisissä palaverissa.

2. Johto saattaa Servican asiakirjahallinnon kuntalain vaatimalle avoimuuden tasolle. Servican tulee huolehtia, että asiakirjojen julkisuus taataan julkaisemalla ne Servican verkkosivuilla. Erityishuomiona toimielinten esityslistat, tarkastuslautakunnan pöytäkirjat ja johtavien viranhaltijoiden päätösluettelot.

Johtokunnan vastaus:

Servican verkkosivuilla julkaistaan liikelaitoskuntayhtymän vuosikertomus, strategia, hallintosääntö, yhtymäkokouksen pöytäkirjat, johtokunnan pöytäkirjat, tarkastuslautakunnan arviointikertomus, pöytäkirjat sekä sidonnaisuusrekisteri.

3. Työhyvinvoinnin huomioiminen ja turvaaminen yhtiöittämisen ja liikkeenluovutuksen yhteydessä

Johtokunnan vastaus:

Henkilöstön työhyvinvointi on huomioitu tiedottamalla yhtiöittämisestä säännöllisesti viikkotiedotteissa ja henkilöstöinfoissa. Henkilöstön osalta yhtiöittäminen tulee

tapahtumaan liikkeen luovutuksen periaattein eli henkilöstö siirtyy 1.1.2019 liikelaitoskuntayhtymän palveluksesta Servica Oy:n palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä. Yt-neuvotteluissa laaditaan yhdessä työnantajan ja pääluottamusmiesten kanssa Servican henkilöstön siirtoa koskeva sopimus.

5. Tarkastuslautakunnan arvioinnin lähtökohdat, arviointiprosessi, arviointisuunnitelman toteuttaminen ja vuoden 2017 painopistealueet

Tarkastuslautakunta on toteuttanut vuodelle 2018 laadittua arviointisuunnitelmaa. Painopistealueet olivat:

- Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2017 havaintojen täytäntöönpanon seuranta
- Sidonnaisuusrekisteri
- Konserniohjauksen tavoitteet ja toteutuminen/Kuopion kaupunki ja KYS.
- Sisäinen valvonta ja riskien hallinta
- Yhtiöittäminen

Tarkastuslautakunnalla on ollut käytettävissään yhtymäkokouksen, johtokunnan ja johtoryhmän pöytäkirjat, yleiset tiedotteet sekä toiminnan ja talouden raportit.

Kokouksissaan tarkastuslautakunta on kuullut tilintarkastajaa, ylintä johtoa ja Servican asiantuntijoita taloudesta ja toiminnasta.

5.1 Talous

(Tase ennen liiketoimintakauppaa)

OMA PÄÄOMA	2018	2017	2016
Peruspääoma	3 507 523,06	3 507 523,06	3 507 523,06
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 286 276,72	-2 070 015,59	-5 543 997,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 950 103,23	3 356 292,31	3 741 728,97
	8 743 903,01	4 793 799,78	1 705 254,78

Liiketoimintakauppa ja Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymän purku toteutettiin 31.12.2018 ja tilinpäätöshetkellä oma pääoma on 0 €.

5.2 Investoinnit

Vuoden 2018 talousarviossa investointisuunnitelman loppusumma oli 1.203.900 €. Lopullinen toteutuneiden investointien määrä vuonna 2018 oli 728.600 €. Investointien rahoittamiseen ei ole erillistä ulkopuolista rahoitustarvetta. Sovellus- ja laiteinvestoinnit sisältyvät vuoden 2018 talousarvioon ja ne rahoitetaan tulorahoituksella.

Investointien toteutuminen ja investointibudjetti on esitetty ao. taulukossa.

Investointien toteutumisvertailu 2018 (1000€)	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Muutos % 2017
Laite- ja rakennusinvestoinnit				
Laitoshuollon laitteet	136,9	187,8	62,8	
Välinehuollon laitteet	117,6	435,1	41,2	
Keittiöiden peruskorjauksia ja laitehankinnat	115,8	258,0	340,8	
Kiinteistöpalveluiden hankinnat		23,0		
Kuljetuskalusto (mm.akut, auto,trukki)		30,0	53,9	
Logistiikan hankinnat (rullakot, laatikot)	17,4			
Iso-Bertan vaunuhankinta	77,5			
Investointivaraus		60,0		
Purunpoisto ja kuluvalvonta/Leväsentie			127,6	
Laite- ja rakennusinvestoinnit yht	465,2	993,9	626,3	1,3
Sovellusinvestoinnit				
Yhtymähallinnon sovellusinvestoinnit	25,2	65,0	64,1	
Välinehuollon sovellusinvestoinnit	7,2	20,0		
Monipalvelun sovellusinvestoinnit		65,0	38,2	
Kiinteistö- ja logistiikkapalvel. sovellusinvestoinnit	112,3	60,0		
Sovellusinvestoinnit yht.	144,6	210,0	102,3	0,7
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT	609,8	1 203,9	728,6	1,2

Johtopäätökset ja suositukset

Tarkastuslautakunta on tutustunut Servican liiketoimintaan vuoden 2018 aikana. Talousarviossa asetetut tavoitteet on saavutettu vuonna 2018. Huomattavaa on, että henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet 3 päivää, asetettu tavoite 2 päivää on toteutunut.

Servican omistus on Kuopion kaupungilla 51,53 % ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin 48,47 %. Yhtiö toimii ns. in house -yhtiönä, jossa asiakkaina ovat vain yhtiön osakkaat. Julkisuudessa on ollut kannanottoja, joissa omistuspohjaa on kritisoitu ja esitetty omistajien luopumista yhtiön omistuksesta ja toimintojen siirtämistä kilpailutuksen kautta ulkopuolisille palvelun tarjoajille.

Servican toiminta on haasteellista ja asiakaskunta on moninainen, ettei tarvittavia palveluja ole todennäköisesti saatavana riittävän luotettavina. Esimerkiksi ruokapalveluissa sekä laitoshuollon palveluissa ei saa esiintyä virheitä tai laiminlyöntejä. Ne voivat osoittautua asiakkaille kohtalokkaiksi. Myös toiminnan laajuus on sellainen, ettei kovin useita vakavasti otettavia tarjoajia todennäköisesti löydy.

Tarkastuslautakunta suosittaa omakustanteisen toiminnan jatkamista edelleen palveluja käyttävien tahojen omistuksessa ja valvonnassa.

Liikelaitoskuntayhtymän yhtiöittämisprosessi on vaativa ja paljon työtä vaativa toimenpide. Yhtiöittämisprosessi on edennyt hallitusti ja se on toteutettu

yhteistoiminnallisesti henkilöstön kanssa. Kokonaisuudessaan yhtiöittäminen on onnistunut kaikkien osapuolten osalta erittäin hyvin.

Tarkastuslautakunta suosittaa Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuustoille, että ne antavat suositukset tiedoksi Servica Oy:n hallitukselle.

Kuopiossa 12.3.2019

ITÄ-SUOMEN HUOLTOPALVELUT LIIKELAITOSKUNTAYHTYMÄN
TARKASTUSLAUTAKUNTA

Veijo Martikainen
puheenjohtaja

Minna Reijonen
varapuheenjohtaja

Iris Asikainen
jäsen

Markku Korhonen
jäsen

